

حیات

نومبر 15 غرومبر .
سنه لکی پوسته ایله 7,5 لیرا .
(اجنبی ملکتر ایچین 7,5 دولار) .

ابونه و اعلان ایشاری ایچین استانبول بووسنه
مراجعت ایدیلیر .
بازی ایشاریشک مرجی آنقره مردزیدر .

اداره مرکزی :
استانبول جاده سنده آنقره
معارف آمیتلکی یاننده کی داثره

استانبول بو روسی :
استانبولده ، آنقره جاده سنده 87 نومروده
داثره مخصوصه

همینه دایم همینه ... دنیایه راهلر همینه قاتالم ...
نیجه

4 نجی جلد

آنقره ، 28 حزیران ، 1928

صافی : 83

خارجی تجارتی تنظیم سازی

اقتصادی مصاحبہ :

تورکہ نیک اخراجاتی بلای باشلی بش غروپ
اشیایہ استناد ایدیور :

توتون (30 %) ، قوری میوہ لر (15 %) ،
یوک و تیفیک (8 %) پاموق (5 %) آفیون ،
پالاموط ، میان کوکی (5 %) .

1926 سنہ سی اخراجاتک 63 % نی بوش
غروپہ عائد اشیا تشکیل ایتشدرد . اخراجات ماللر من
دنیا پیاسہ سنده کیتدکجہ شدتله شن برقات مجادلہ سنہ
معروض قالیور . بو اعتبارله تجاری موازنہ من دائمی
برتھید قارشیسندہدر . رقابت مجادلہ سی باشلیجہ ایکی
شکلده تجلی ایدیور :

1 . -- استحصالده رقابت . بر طرفدن استحصالی
کیت و کیفیت اعتباریله تزید ، دیگر طرفدن داها
اوجوزہ مال ایتک صورتیله قابلدر .

مطلق بر صورتده استحصالک تزیدی - بالخاصہ
اخراجات امتہ سی ایچون - برغایہ اولاماز . فضلہ
استحصال ایتککہ برابر عینی زمانده آبی و اوجوز
استحصال ایتہ نیک چارہ لر نی بولق لازمدر . ایشتہ
بورادہ اقتصاد سیاستمک آک جانلی وظیفہ لر یلہ
قارشیلایشوروز : چوق ، آبی و اوجوز استحصال
ایدہ نیلمک دیمک استحصال شرائطی مکمللشدیرمک
واوجوزلاشیرمق دیمکدر . یعنی کویلو اقتصادیاتک
عصری استحصال واسطہ لرندن ، عصری استحصال
اصولرندن اک اقتصادی بر طرزده استفادہ سنی تأمین
ایتہ لی و کویلو یہ اوجوز قرہ دی ویرہ بیلمہ لی بزکہ
بر طرفدن استحصالی آتسین ، دیگر طرفدن ده مالیت
فیاتی دوشسون . بہالی ما کینہ ، بہالی بزین ، بہالی
قرہ دی ، بہالی کوبرہ ، بہالی تخم و سائرہ ایلہ
چوغالان استحصال فائده یینہ ضررکلسی محققدر .
بو اعتبارله استحصالده رقابتک برتہ کنیک ، برده

اقتصادی جملہ سی وارددر . اقتصادای اولیایہ کنیک

تظامل مضرور . بونک ایچون مثلاً علی الاطلاق
زراعتمک ما کینہ لشدیریلہ سنی ایستہ مک دوغرو
دورسون بالعکس بشرک جہد ایتدیکی ایشلر آراسندہ
اک دولوسنک علمی جہد اولدیغنه قانمدر . یالکیز
بو علمک اعتباری برسیستہ م اولدیغنی ده تسام ایدہ نلرنددر .
الحاصل (پارودی) نیک دیدیکی کبی بودورک اک ممتاز
فیلسوف و عالمی شونتیجہ ده متفقددرلر : برنامتہای
درجہ ده کثیر و متحرک برشآیت برده بوشآیتی بیلمک ،
رام ایتک و قوللائق ایچون اوکا کندی مفہوم ویاخود
قانونلرینک بساطت و متجانسیتی تحمیلہ اوغراشان و بو
صورتلہ اونی تبدیل و حال طبیعیسندن تغیر ایدہن
برمفکرہ وارددر .

مصطفی شکیب

اولماز . آنجاق اقتصادی اولق شرطیله ما کینہ
لشدیرمک معقول برسیاستدر . بر زمانلر حاکم اولان
ما کینہ موداسی بوزندن بر چوق کیمسہ لر ضرر کورمشلر
وتدقیقسنزلکک ، اصولسزلکک جزاسنی شیمدی
ما کینہ علیہندہ بولونقلہ تلافی ایتکہ چالشمقده درلر!
ایشتہ تورکیادہ مختلف منطقہ لرده ، مختلف
زراعت شعبہ لرندہ ، مختلف ایشلمہ بو بوکلرندہ
استحصالک راسیونہل و اقتصادی بر طرزده تنظیمی
ایچون لازم کلن تدقیقاتلہ مشغول اولاجق علمی بر
دائرہ شدتله احتیاجز وارددر . عینی زمانده قرہ دی
در دینک بر آباق اول حلده اک حیاتی بر دولت
وظیفہ سیدر .

رقیب مملکتلرک کویلو سی دوئم باشنہ داها
چوق ، داها آبی و داها اوجوز استحصال ایدرکن ،
و داها چوق مساعد شرائط داخلندہ قرہ دی بولایلرکن
بزم کویلونک اقتصادیاتمک ابتدائی تہ کنیک وقرون
وسطائی قرہ دی شرائطی آلتندہ دنیا پیاسہ سنده رقابت
ایدہ بیلمہ سی ممکن اولاماز .

ہرسنہ اخراجات موسمنده بللی باشلی اخراجات
محصولرمنک معروض قالدینی صاتیش بحر انک سبیلر نی
اولا بونقطہ ده آراملیکدر .

**

2 . -- نظر اعتبارہ آلتاسی لازم کلن مہم
بر نقطہ ده صاتیشده رقابتدر . صاتیشده رقابتک
باشلیجہ اساسلری :

ستامارورلر . -- زراعی محصولاتک تجارتی ده
آرتیق کیتدکجہ مارقہ و تیپ تجارتی اولغہ باشلامشدر .
بین الملل بورسہ لرده مالک کندیسی دکل مارقہ لر
وتیپلری آلتیر و صاتیلیر . بز داها ہنوز ہان ہیچ
بر محصولی ستانداردیزہ ایدہ مہ دک . تجارت
مئلکاریمک را پورلرندہ ، تجارت اوطلرینک قونفرہ لرندہ
اہمیتلہ موضوع بحث اولان بومستلہ نیک حلہ ہیچہ ده
قولای برایش دکلددر .

بونک حلہ بر طرفدن استحصالک تنسیقنہ و ضبط
وربط آلتنہ آلتاسنہ ؛ دیگر طرفدن ده تشکیلاتی ،
عصری بر تجارت مہ قانیزماسنہ باغلیدر . بونی اک
مکمل بر طرزده باشاراییلہ جک تشکیلات استحصال
وصاتیش قوتوپہ راتیفلریددر .

آماللر . -- ہر محصولک ایجاب ایتدیردیکی
طرزده بوزولمایاجق ، قیریلما یاجق واک کوزل بر شکلده
آماللاژی اولاراق بازارلرہ سوق مسئلہ سی ده صاتیش
رقابتک باشلیجہ عاملرنددر . آمباللاژ تہ کنیکی
مملکتمزده پک ابتدائیدر .

صوک زمانلرده بوساحہ دهہ برقیملہ انہ بلیردی .

حقندہ کی نقطہ نظرلرینہ کلنجہ بونلر ہپسندن بو اسکدرہ
بیللی کہ جملہ حیات - کہ حیاتک اساسی و حقیقتیدر -
انسانده وبالخاصہ اک ایلمرزدہ یوانہ بلامانہ دوام
ایدیور . ہمہ ده بو وظیفہ سنی ایفا ایچون عقلرہ حیرت
ویرہ جک بر صنعت آتری اولان وجود بشرده تجسد
بورادہ معنوی حیاتک یاراتچی جریانی حدودسز
بر صورتده خلق ایدیور . استقبالی فتح ایتک ایچون
ماضیدن برشی غایب ایتہ مک اوزرہ مجہز اولان انسان ،
هیچ شہبہ یوق کہ ، حیاتک اک بو بوک موقیت ایدرہ
فقط انسانلرک برده فوق العادہ سی وارکہ بونلر
کندی عمللری کبی باشقہ لرینک عمللر نی ده قوتلندیرمکی
وعالیجنابلقر یلہ علو جناب او جاقلر نی شنلہ ندیرمکی بیلیرلر .
ایشتہ یاراتچی وسادہ قہرمانلقر یلہ فضیلتہ یکی یوللر
آچان بو بویوک خیر آداملریدر کہ متافیزیک حقیقتلرک
ولیریدرلر . بونلرک تکاملک سمت رأسنہ بو کسلرکری
کبی حیاتک منبعلرینہ ده اک یاقین بولونقلرندن حیاتدن
کلن اک مبارک جملہ یی محسوس بر حالہ قلب ایدہرلر .
حدسی بر صورتده حیاتک عمدہ لرینہ قادر نفوذ ایتک
ایستیورسہ ق بو بویوک آداملری دقتلہ تعقیب ایدہم
وبوتون دویدلر نی جانندن حس ایتکہ چالشمہ لم .
کرہ منک کیزلی آتشی ناصل وولفانلرک تہ سند تجلی
ایدیورسہ روح بشرک اعماقندہ کی اسرارده آنجق
بو قہرمانلرک واصل اولدق لری شاہقہ لرده عیان اولور .

*

XIX نجی عصرک صوک نصفندہ تماماً اولدیکنہ
حکم ایدیلن « ویتالیزم » ک دخی (برغسون) ده
یکیدن دیریلدیکنی کورویوروز . ویتالیزمک بو یکیدن
دیریلہ سی یالکیز فرانسز فیلسوفندہ تجلی ایتہ یوب
آلمانیادہ حیوانات عالمی (ژ : وولف) ، نباتات عالمی
(رائنک) ، روحیاتجی و فیلسوف (شتہرن) ،
جنینیات و تجربی فیزیولوژی عالمی (دریش) لرہ
روسیدہ (و . قارپوف) و داها بر قاجلری ویتالیزمی
ایجا ایتشددر .

بوتون بو حادثہ لر کوستریورکہ XX نجی عصرہ
کیریش شدتلی بر علم تنقیدیلہ باشلا یور . وفی الحقیقہ
بودورک یالکیز بر چوق فیلسوفلری دکل ، عینی زمانده
بر چوق عالملری ده کندی علملرینک بر نسیب و احاطہ لر
اوزرنده دوشوندکلری زمان علمک سادہ جہ الویریشلی
بر تصور سیستہ می ، اشیایی دجا مہارتلہ بر قوللائمہ
واسطہ سی اولدق لری نتیجہ سنہ وارمشلرددر . بونلرک
اک باشندہ بو بوک فرانسز ریاضیہ جیسی (ہانری
پوانقارہ) (1856 - 1912) اولوب صالح ذکی
مرحوم طرفندن قسماً تورکجہ یہ ترجمہ ایدلش اولان
اولان فلسفی اثرلری بو خصوصہ کی تنقید جہدینک
ممتاز نمونہ لر ی اولشددر . بونلرندن « عام و فرضیہ »
[1902] ، « علمک قیمتی » [1905] ، « علم
و اصول » [1908] نام اثرلر علمک قیمتی حقندہ
اک دزین نظرلری احتوا واک زیادہ عکسلر بر قانلرددر .

یکیمرک ہان ہیچ برندہ اسکیمارده کوروان صاف
ریبیلک اولمادیغندن (ہانری پوانقارہ) دخی علمہ
قارشی یالکیز تنقیدکار بروضعتددر . بونک ایچون
علمی تحریاتک بوش برایش اولدیغنه اینامق شویلہ

فقط رقيب مملكتلرده آمبالاژ باشلى باشنه وغايت اينجه بر ته كنريك اولمشدر . بو انكشافه كنديميز اويديورمق مجبوريتنده يز . بوني ده آنجاق اورغانيزه بر تجارت باشاراييلير .

3 . — نقليه ، ليمان ، كومروك مسئله لرى ده صايتيش رقابتنده مهم روللر اوينايان عامللردندر . بهالى تعرفه لر وواسطه لرله ليمانلره نقل اولونان ، ليمان وكومروكلرده بيك بر صراسمه ورسومه تابع طوتولان محصوللر مركز رقابت قابليتى هيچ شبهه سزكه كيتدكجه آزالغه محكومدر .

مملكتمزده كي اجنبي فيرمالرينه عايد توتون اعمالا تخانه لرليك تريسته به نقلنى ، ليمانلر مزده ترانسيت معاملهلرليك تناقصنى ، كومور ايشلرليك پيره به ، سلاييكه ، مدالى به كوچه سنى ، حيات بهاليلغندك مهم بر قسمنى هپ بوتقيه ، ليمان ، كومروك معاملاننده كي بهاليلغه ، صراسمه و بطاا ته بوجاوين .

بوايشلرده كي بهاليلق نسبتى ايله جهان ره قورينى فتح ايتمشدر !

تشكيلاتلى بر ليمانك ، تشكيلاتلر بر ليماندن داها ائ ايشله مسى لازم كلير . انحصار ايسه تشكيلاتلره اك مساعد بر اداره سيسته ميدر . حالبوكه بزده اقتصادى جياغى تهديد ايدن مهم بر تهلكه اولمشدر . بونك سببى سيسته مك فنا لفته دكل ، اداره نك بوزوقلغنده در . فنا بر اداره نك ضرر لرلى سنه لرك تجربه لرى نتيجه سننده اك نهايت تقدير ايدنه بيلدك و بر جوق تدقيق سياحتلرندن صوكر ا بر متخصص ده جلب ايتدك . نه يازيق كه « توركك عقى صوكرادن كلير . » ضرب مثلى جوق كره دوغرو چيقيور . . .

* *

اخراجات تجارتمزك معروض قالدني رقابت تهلكه لرلى عمومى بر طرزده كوستردك . دنيا پياسه سى فياتلر نده كي اوراق بر تحول تجارى موازنه مئى صا صايلير . چونكه اولا اجراجا مزمود بر ساحه به انحصار ايدبور ، صوكراده رقابت آرتيور . بو وضعيت قارشيسنده يايلا بيله جك شيلردن برى يوقارده عرض ايتديكمز اساسلر داخنده رقابت قابليت مئى يوكسليمكدر . فقط بوده كافي كلز . رقابت قابليت مركز يوكسليمه سيلاه آنجاق محصوللر مركز المزده قالمادن صايتيشنى تا مين ايدنه بيلرز . فقط دنيا پياسه سى فياتلرى اوزرنده مؤثر اولمايز . هر هانكى بر محصولك دنيا مقياسنده استحصالنده كي فضله لاق دولاييسيله فياتلره عارض اولاجق دوشكونلك تجارى موازنه مركز منفيكلى يوكسليمه بيلير .

نته كيم 1926 سنه سننده اجراجا مزم 1925 سنه سنه نسبتله ثقلت اعتباريله فضله ايسه ده قيمت اعتباريله — فياتلرك دوشمه سى دولاييسيله — نقصاندر : بزجه بو تهلكه به قارشى يايلا بيله جك ايكي شى * واردر :

- 1 — اجراجا مئمه مركز نوعلرلى آرتد برمق
- 2 — خام ماده لر مزم داخنده استهلاكى چوغالتمق .

اجراجا مئمه مركز نوعلرلى آرتد بر ايليرز .

مثلا ؛ بوكون كومور ثروتمزدن اعظمى استفاده يي تا مين ايدنه ميورز . حالبوكه قارا ده كيز و آق ده كيزك بوتون كومور ادخال ايدن مملكتلرلى بك اعلامشتر مئى اولاييلركن بوكون انكليز كومورلرى پياسه مزده رقابت ايدنه بيلير !

بوجدآ كولونج بر خيجه در . بو بهاليلق نردن ايلرى كلير ؟ دنيا نك اك اوجوز عملاه سنى ايشله تن

تيرن يولنده كي ادام

عجبا نه آرايور ، نه آرايور ، نه آرايور عجبا يوترن يوللر نده سسسزجه كزن آدم ؟

استاسيونده مشترى بگله ين بر آرابا .
صيسقا بيكر لرينك قويروغى برر طوتام .

او آدم كه ، رايلى صايدى بويله ايكي قات باش كوكسى اوستنده ، آلى كلپچه لشمش .

استاسيونده مشترى بگله ين ايكي قير آت . .
بر مشين پارچاسيله كوزلرى پچه له لشمش .

او آدم كه ، كوزلرى نه زمان افقه ده كسه ،
بر بيلان كورمش كي تيره بور ايچين ايچين

ته ينن بيكر لرك چيقاردقلى سسه
نالر ، شكاييتى ميخلا بور بر چكيچك .

بو آدم ده ليردى سويله به آرابه جي ؟
بو آدم ا كيلبور ؛ ده ميرلرى يوقلايور .

آرابا چينك ينه دوزدر ايدن قير باجى
بيكر لرك صيرتنده سينه كلر او يوقلايور . .

استاسيونده مشترى بگله ين بر آرابا . .
صيسقا بيكر لرينك قويروغى برر طوتام

عجبا نه بگله يور ، نه بگله يور عجبا
بوترن يوللر نده سسسزجه كزن آدم ؟

صبرى اسهر

اوجا قلمركز بو عجزى هيچ شبهه سزكه بر طرفدن ته كنريك وسائطك ابتدائى ليكندن ، ديكر طرفدن ده و اك زياده نقليه ، ليمان ده بو مصرفلرينك ورسومك يوكسلكلندن منبئدر .

بونقطه لرده وضعيتى سرعتله اصلاح ايدنه جك تدابيرك اتخا ذى بر ضرورتدر . يالكز كومور اجراجا مزمك تزويدى صورتيله تجارى موازنه مركز اچيغنى قاپا تا بيليرز .

كره سسته ده اجراجا مئم تجارتمزده مهم بر رول

اوينايابيلير . حالبوكه بز اورمانلر مئى صوبالرده ياقپورز : بوك خفيف كله سيلاه بار بار لدر ! توركيا كي دنيا نك اك زكنين كومور حوضه لر ندى برينه مالك اولان بر مملكتده حالا محروقات اولاراق مهم مقدار لرده اودون و اودون كومورى استعمالى عيب و يازيقدر . حكومت ، هيچ اولماز سه رسمى دائره لرده و حمام ، فرون ، قهوه كي محللرده اودون ياقنى منع ايتمليدر . بو بر طرفدن اورمانلر مزمك كول اولما سته برسد چكر ، ديكر طرفدن ده مملكت داخنده كومور استهلاكى يوكسه لدير و بالنتيجه كومور صنايع مزمك انكشافى قامچيلار :

تور كيا ده كره سته صنايعى داها هنوز بك ابتدا شيدر . هر نه قدار يكي وعصرى برق اچ قورولديسه ده بو صنايع داها كنيش رانكشافه مساعددر . كره سته نك ده اجراجا مئم تجارتمزده بر رول اوينا يابيلمه سى عينيله كومور صنايعى ايچون وارد اولان مشكلات وموانعك ازاله سيلاه قابل اولاجقدر . يوقسه ، يوكسلك كومروك رسنه رغما ، رومانيا كره سته سى پياسه لر مزده يرلى كره سته لره رقابت ايتكده دوام ايدر .

صوكر ا جيفاره اجراجى ده خارجى تجارتمز ايچون مهم بر منبع اولاييلير . بعضى توتون ادخال ايدن مملكتلرك جيفاره اجراجا مئم توتون مملكتى اولان توركيا نك كندن داها چوقدر . مثلا ، آوستريا ، مثلا مصر . .

آلمان ياده هر شهر ده آوستريا ومصر جيفاره لرلى بولق قابلدر ، فقط داها جوق آرانان و مرغوب اولان تورك جيفاره لرى نوادر دندر .

ايشدن آكلار بر تشكيلات وقوتلى بر ره قلام سايه سننده جيفاره اجراجا مئم قات يوكسه لته بيليرز . كومور ، كره سته ، جيفاره . . بونلرى مثال اولاراق ذكر ايتدك . اجراجا مئم مئى داها جوق تنوع ايتدير مك طبيعى ممكندر .

خام ماده لر مزم داخنده استهلاكى ده چوغالتا بيلرز . مثلا ، پاموق ويوك اخراج ايتمه سه كده اولور . يتر كه بونلرى داخنده استهلاك ايدنه رك پاموقلى ويوكلى منسوجات ادخال مئمى اصغرى بر حده اينديره بيله لم . ادخال مزمك % 40 ينى تشكيل ايدن پاموقلى ويوكلى تجارى موازنه مركز منفيك كنده حاكم بر رول اوينا مقده در .

* *

بوتون بومهر رضاتك لهرنى :

بر طرفدن اجراجا مئمى خارجى پياسه لرك رقابت و عوجانندن قورتارمق او كا داها كنيش بر استناد و فعاليت ساحه سى تا مين ايتك ، ديكر طرفدن اك قيصا بر زمانده تجارى موازنه مركز مثبتلشمه سنى ممكن قيلمق . . ايشته اقتصاد سياست مزمه شرفلى بروظيفه . .

وراد نيميم

